

Trisztán regénye – a Carlisle-töredék

A bájtal utáni kölcsönös szerelmi vallomás. Márk és Izolda házassága

Izold azon gondolkodik, (1)
Titkát fel mint is fedheti,
Hogy venné észre ő, aki
Mellette ül vigasztalón,
Amíg utaznak a hajón. (5)
Szól: „Bánt a tenger keserűség,
Csak azt akartam, meg ne sejtsék.
Csoda, hogy meg nem öltelek,
Gyáván nem végeztem veled.
Másképp bátyám megbosszulom, (10)
Ha mit tudok most, már tudom.
Halott ha lennél, engemet
Vajon ki vigasztalna meg?
A szívemben bánat honolt,
Mert bosszulatlan még Morolt. (15)
Ha érte bosszút állhatok,
Bizonytal meggyógyulhatok,
És végre nyugton élhetek.
 [.....]
]
Ha elmondom mindenkinek
Ami olyan nyilvánvaló, (20)
Halott lennél, ez a való,
És örült vágyam nincs tovább.”
Égő arca sápadtra vált,
Mint minden nőnek, ki szerelmes,
S ettől él át oly sok keserűet, (25)
És Trisztánra támaszkodik,
(Csoda, ha néki jólesik?)
„Isten legyen hozzám kegyelmes,
E tengeri út oly keserűes,

Thomas: Tristan et Yseut. Le fragment inédit de Carlisle. A szöveget helyreállította: Ian Short.
 In: C. Marchello-Nizia et al.: *Tristan et Yseut. Les premières versions européennes*. Bibliothèque de la Pléiade, Gallimard, Paris, 1995, 124–127.

Amíg nem ültem e hajón, (30)
 Hogy sejtettem volna vajon
 Egyszer elemi erejét?
 E víz tengerszer elemészt.
 Ha ezt előre tudtam volna,
 Nem szálltam volna e hajóra. (35)
 Barátom, azt hiszem, tudod:
 Ha nem vagy itt, én sem vagyok,
 [..... ..]
]
 S nem érzem tenger keservét,
 Mely elborít ezerszer elmét.
 A tenger egyszer elemészt, (40)
 Nem félik? fel nem éri ész,
 Mikor az csupa gyötrelem,
 S ha egyszer elemeiben
 Más volna, vissza nem mehetnék
 Innen, akárhogy is szeretnék." (45)
 Trisztán minden szóra figyel,
 Mégis zavarban van, mivel
 Sápad a lány, ha azt idézi:
 A víz tengerszer elemészt,
 Hogy elborít ezerszer elmét, (50)
 De vajon ezen a szerelmét
 Érti, vagy a tenger keservét?
 De mégis kétely fogja el még,
 És nyíltan rákérdezni nem mer:
 Szerelem bántja, vagy a tenger? (55)
 Feléje nyúl, vagy hátralép?
 [..... ..]
]
 Szól Trisztán: „Úgy látom, a bajt
 Már ezerszer elemlegetted:
 Tenger keservo betegített meg.”
 Izolda ekképp válaszol: (60)
 „Tenger keservo, de nem a kór
 Fogja marokra szívemet,
 Ezerszer elemésztetek,
 Mióta a hajóra szálltam.”
 „Szívemben ugyanezt találtam; (65)
 Ha egyszer elemi erő,
 Irányít a tenger felől,
 Tengertől indul az enyészet,
 Hiszen ezerszer elemésztett.
 Érzem jól a tenger keservét, (70)
 Itt éreztem meg a szerelmet.

*Amit most mondtam, épp elég lesz.”
Izold, hallván Trisztán mit érez,
Örömének nincsen határa:
Ezt hallja, végre-valahára! (75)
A szívoük reménnyel telik,
Vágyukat végre felfedik,
Egymást csókolják és becézik,
Brengeveinnnek szólnak, s arra kérik,
Ígérje meg: segítni fog: (80)
Szerelmük maradjon titok,
Míg végül beleegyezik.
Egymásban örömük lelik,
A nap s éj vígsággal telik.
Megannyi öröm és mulatság, (85)
Játszódás és sok-sok vigasság,
Gyönyörűség a gyötrelemből,
Így szoktuk meg a szerelemtől;
Fájdalom, majd vigasztalás is,
Ha tudják, mint érez a másik, (90)
Ki veszni hagyja, csak veszt.
Boldogságban utaznak így,
Angliába a tengeren.
S a part feltűnik hirtelen.
Mindenki csak örvendezik, (95)
Csupán Trisztán sóhajtozik:
Ó, bár mennének másfele,
Csak épp Márk udvarába ne!
Inkább a tengeren szeretné
Izoldát, hogyha megtehetné. (100)
Bár ezt kívánja, mindhiába,
Hisz várják őket Angliába’;
Látják, amint megérkezik,
És azonnal felismerik.
Egy ifjú az, aki elsőnek (105)
A partról megpillantja őket;
A hírt viszi a palotába,
S ahogy csak bírja lova lába
Sebesen vágat Márk királyhoz,
Aki ezt hallván úgy határoz: (110)
Nyomban lovaggá üti őt,
Mert örül annak szerfölött,
Hogy a hajó megérkezett.
Eléjük mennek mindenek,
Amint Izolda partra lép, (115).
Egyszerre ujjong mind a nép,
Az udvarnak apraja-nagyja*

A lányt nagy örömmel fogadja.
Erősen aggódik Izolda,
S Brengveint gyengéden félrevonja, (120),
Hogy hárman ők beszéljenek.
Izoldának könnye pereg,
Úgy kéri Brengveint: éjszakára
Feküdjön a királyi ágyba,
Mivel ő ártatlan maradt, (125)
Amíg Izolda már nem az.
Őt addig-addig kérlelik,
És addig-addig gyözködik.
Míg az bele nem egyezik,
S az egyezséget megkötik. (130)
Brengvein elkészül, hogy meheszen
Királyné-hálóöltözetben,
S úrnője helyett fekszik ágyba,
Izoldán meg Brengvein ruhája.
Márk..... (135)

.....
Trisztán a gyertyákat eloltja,
Márk meg Brengveint magához vonja,
S ártatlanságát elveszi.
Izoldnak majd' esztét veszi (140)
Az aggodalom; azt hiszi:
Hogy Brengvein mindezt élvezi,
S a királynak mindent beárul,
Hogy ott akar maradni mátul,
Aggódva az ajtóban áll. (145)
Mikor már végzett a király,
Brengvein az ágyából kikel,
És a királyné váltja fel.
Előbb Márk megissza a bort,
S nem tűnik fel: más az, ki volt (150)
Vele előbb, és ott feküdt,
S gyönyörben volt vele együtt,
Nagy szerelmet érez vele,
S határtalan az öröme...

KÉPES JÚLIA fordítása